

РЕШЕНИЕ

14.12.2018

с. Верхний Услон

КАРАР

№ 39-443

**Югары Ослан муниципаль районында Жәмәгать тыңлауларын
оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр керту
хакында**

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" Федераль законның 2 һәм 28 статьяларына үзгәрешләр керту турында" 2018 елның 30 октябрдәгә 387-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә,

Югары Ослан муниципаль районы Советы карар чыгарды:

1. Югары Ослан муниципаль районы Советының 2017 елның 2 августындагы 24-254 номерлы карары белән расланган Югары Ослан муниципаль районында Жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1.1. Нигезләмәнең 2 бүлегенең 2.1 пункттын түбәндәгә редакциядә баян итәргә:

«2.1. Жәмәгать тыңлаулары Югары Ослан муниципаль районы Советы, Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы яки контракт нигезендә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча үткәрелә.

Югары Ослан муниципаль районының халык яки Совет инициативасы белән оештырылган жәмәгать тыңлаулары Югары Ослан муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә, ә контракт нигезендә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы яки Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы тарафыннан билгеләнә».

2. Югары Ослан муниципаль районында жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмәне яңа редакциядә расларга (№1 Кушымта).

3. Әлеге карарны Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Югары Ослан муниципаль районы Советының законлылык, хокук тәртибе һәм регламент буенча даими комиссиягә йөкләргә.

**Совет рәисе урынбасары,
Югары Ослан муниципаль районы
Башлыгы урынбасары**

С.В. Осянин

ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА ЖӘМӘГАТЬ ТЫҢЛАУЛАРЫН ОЕШТЫРУ ҺӘМ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Россия Федерациясенә шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Уставы (алга таба - район) нигезендә Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы территориясендә жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм үткәру тәртибен билгели.

1.2 Жәмәгать тыңлаулары Югары Ослан муниципаль районы халкы катнашында жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар проектлары буенча фикер алышу, тыңлауларга чыгарылган проектлар буенча тәкъдимнәр әзерләү буенча үткәрелә.

1.3. Жәмәгать тыңлауларында муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә хокук чыгару инициативасы субъектлары тарафыннан тиешле жирле үзидарә органына кертелгән муниципаль хокукый актлар проектлары фикер алышу предметы булып тора.

1.4. Жәмәгать тыңлауларына чыгарыла:

1) район Уставы проекты, шулай ук район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты, район Уставына Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм законнары нигезләмәләрен район Уставын әлеге норматив хокукый актларга туры китерү максатларында төгәл күрсәтү рәвешендә үзгәрешләр кертелә торган очраклардан тыш, район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль норматив хокукый акт проекты;

2) Югары Ослан муниципаль районының бюджет проекты һәм аның үтәләше турында хисап;

3) районның социаль-иқтисадый үсеш стратегиясе проекты;

4) районны үзгәртеп кору мәсьәләләре, районны үзгәртеп кору өчен, тавыш бирү юлы белән яисә гражданнар жыеннарында белдерелгән район

халкының ризалыгы алу таләп ителә торган "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә районны үзгәртү таләп ителгән очраклардан тыш.

2. Жәмәгать тыңлауларын үткәрү инициативасы

2.1. Жәмәгать тыңлаулары Югары Ослан муниципаль районы Советы, Югары Ослан муниципаль районы Башлығы яки контракт нигезендә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы буенча үткәрелә.

Югары Ослан муниципаль районының Халык яки совет инициативасы белән оештырылган жәмәгать тыңлаулары Югары Ослан муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә, ә контракт нигезендә үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Югары Ослан муниципаль районы Башлығы яки Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе инициативасы белән Югары Ослан муниципаль районы Башлығы тарафыннан билгеләнә.

2.2. Гражданнар тыңлауларны үткәрү инициативасын башлангыч төркем аша тормышка ашыра, ул Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнарына сайлауларда актив сайлау хокукына ия булган Югары Ослан муниципаль районында яшәүчеләр арасыннан формалаша.

3. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы халкы тарафыннан жәмәгать тыңлаулары үткәрү инициативасын тәкъдим итү

3.1. Жәмәгать тыңлауларын үткәрү инициативасын күрсәтү өчен 10 кешедән дә ким булмаган гражданнарның инициативалы төркеме формалаша.

3.2. Гражданнарның инициатив төркеме аны төзү турында Карар кабул ителгән көннән алып төзелгән дип санала, ул гражданнар инициативалы төркеменә беренче утырышы беркетмәсе белән рәсмиләштерелә.

3.3. Беркетмәгә әлегә Нигезләмәнең кушымтасы нигезендә гражданнар инициативалы төркеменә барлык әгъзалары имзалары белән имза салынган кәгазь теркәлә. Подписка кәгазенә һәр бите инициатив төркем составыннан сайланучы гражданнарның инициатив төркеме рәисе һәм секретаре тарафыннан имзаланырга тиеш.

3.4. Гражданнарның инициативалы төркеме Югары Ослан муниципаль районы Советына түбәндәгә документларны кертә:

1) жәмәгать тыңлауларына тәкъдим ителә торган муниципаль хокукый акт проектын күрсәтеп һәм аны жәмәгать тыңлауларына чыгару кирәклеген нигезләп гариза;

2) аның исеменнән эш итәргә вәкаләтле инициатив төркем әгъзалары турында мәгълүматлар (гражданинның фамилиясе, исеме, атасының исеме, туу датасы, паспортының сериясе һәм номеры, гражданин паспорты яисә гражданин паспортын алмаштыручы документның номеры, яшәү урыны адресы, шәхси имза);

3) әлеге Нигезлэмәненң 3.3 пунктында күрсәтелгән имза кую кәгазләре теркәлгән гражданнар инициатив төркеменең беренче утырышы беркетмәсе.

3.5. Инициативалы төркемнең гаризасын карау срогы Югары Ослан муниципаль районы Советына кергән көннән башлап 1 айдан да артмаска тиеш.

3.6. Башлангыч төркем гаризасын карап тикшерү нәтижеләре буенча Югары Ослан муниципаль районы Советы тиешле муниципаль хокукый акт буенча тыңлаулар билгеләү турында Карар кабул итә, яки мондый карар кабул итүдән баш тарта.

3.7. Югары Ослан муниципаль районы Советы жәмәгать тыңлауларын билгеләүдән баш тарта:

- әгәр тапшырылган документлар әлеге Нигезлэмәненң таләпләренә туры килми икән;

- тәкъдим ителгән документларда булган мәгълүматлар чынбарлыкка туры килми икән.

4. Жәмәгать тыңлауларының билгеләнеше

4.1. Югары Ослан муниципаль районының халык яки совет инициативасы буенча тыңлаулар Югары Ослан муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә, ә Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы инициативасы буенча- Югары Ослан муниципаль районы башлыгы тарафыннан билгеләнә.

4.2. Югары Ослан муниципаль районы Советы карарында, Югары Ослан муниципаль районы башлыгының жәмәгать тыңлауларын билгеләү турындагы карары күрсәтелә:

1) жәмәгать тыңлаулары темасы;

2) жәмәгать тыңлаулары инициаторы турында мәгълүматлар;

3) жәмәгать тыңлауларын үткәрү вакыты һәм урыны;

4) жәмәгать тыңлауларында фикер алышына торган мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр кертелә ала торган адрес, жәмәгать тыңлауларына катнашуга гаризалар бирелә.

4.3. Жәмәгать тыңлауларын билгеләү турында карар, муниципаль хокукый акт проекты, жәмәгать тыңлауларын үткәрү көненә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча, Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Жәмәгать тыңлауларын оештыру

5.1. Жәмәгать тыңлауларын әзерләү һәм үткәрү Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан яки аның кушуы буенча махсус төзелгән комиссияләр яки эшче төркемнәр (алга таба - жәмәгать тыңлауларын оештыручы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5.2. Жәмәгать тыңлауларын әзерләү һәм үткәрү процессында халык тыңлауларын оештыручы:

- халык тыңлауларында катнашучыларның башлангыч составын билгели;

- чыгышларны әзерләргә кирәк булган мәсьәләләр исемлеген билгели;

- докладчыларның ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча башлангыч составын билгели;
- ачык тыңлаулар үткәру регламентын билгели;
- халык алдында тыңлаулар өчен чыгарылган муниципаль хокукый акт проекты буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр жыюны гамәлгә ашыра;
- халык тыңлаулары нәтижәләре буенча кирәкле белешмә материаллар, йомгаклау документлары проектларын әзерли;
- ачык тыңлаулар беркетмәсен алып баруны тәмин итә;
- халык тыңлаулары нәтижәләре буенча бәяләмә әзерләүне оештыра;
- халык тыңлаулары нәтижәләре буенча бәяләмәләрне халыкка житкерүне тәмин итә.

5.3. Жәмәгать тыңлауларында катнашырга чакырыла ала:

- дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары вәкилләре;
- сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекләре һәм башка ижтимагый берләшмәләр вәкилләре;
- эшчәнлекләре тикшерелә торган тема белән бәйле оешма житәкчеләре;
- массакуләм мәгълүмат чаралары.

Халык инициативасы буенча тыңлаулар уздырылган очракта мәжбүри рәвештә гражданнарның инициатив төркеме рәисе һәм вәкаләтле вәкилләре чакырыла.

5.4. Халык тыңлауларында үз тәкъдимнәрен дәлилләү өчен чыгыш ясау хокукы белән халык тыңлауларын үткәру датасына кадәр 5 көннән дә соңга калмыйча язмага гариза биргән затлар катнаша.

5.5. Халык тыңлауларында чыгыш ясау хокукыннан башка районның барлык кызыксынган кешеләре дә ачык тыңлауларда катнаша ала.

5.6. Гражданнар фикер алышына торган мәсьәләләргә кагылышлы язма тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен, ачык тыңлаулар уздыру көнендә дә тапшырырга хокуклы.

5.7. Тыңлауларны оештыру һәм үткәру, законнарда һәм әлеге Нигезләмәдә каралган очраклардан тыш, жирле бюджет акчалары хисабына финанслана.

6. Тыңлаулар үткәру тәртибе

6.1. Ачык тыңлаулар утырышлар формасында үткәрелә.

6.2. Катнашучыларны теркәү халык тыңлаулары башланганчы 30 минут кала башлана.

6.3. Тыңлауларда Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы, Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы яки Башкарма комитет житәкчесе вәкаләтле башка затлар рәислек итә ала.

6.4. Рәислек итүче тыңлауларның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу тәртибен күзәтеп бара һәм кирәк булганда утырышлар залыннан сораулар буенча фикер алышу тәртибен бозучыларны чыгару буенча чаралар күрергә хокуклы.

6.5. Ачык тыңлаулар рәислек итүченең кереш сүзе белән ачыла, ул катнашучыларга фикер алышына торган мәсьәләнең асылы, тыңлауларны үткәру тәртибе турында хәбәр итә.

6.6. Кергэн тэкъдимнәрне, беркетмәне төзү, исәпкә алу өчен, рәислек итүче тэкъдимае буенча тэкъдимнәр халык тыңлаулары секретаре итеп сайлана ала.

6.7. Чыгышларның эзлеклелеге һәм вакыты карала торган мәсьәләнең эчтәлеген, халык тыңлауларында һәм башка мәсьәләләрдә катнашу өчен кергән язма гаризалар санын исәпкә алып, халык тыңлаулары үткәрү регламенты белән билгеләнә.

Рәислек итүче рөхсәте белән чыгыш ясау вакыты озынайтылырга мөмкин.

6.8. Ачык тыңлауларда катнашучылар чыгыш тәмамланганнан соң чыгыш ясаучыларга рәислек итүче рөхсәте белән сораулар бирергә хокуклы.

6.9. Тыңлауларда рәислек итүче тыңлауларда тәнәфес турында һәм аларны башка вакытта дәвам итү турында Карар кабул итәргә хокуклы.

6.10. Ачык тыңлаулар үткәргәндә тәртип саклау халык тыңлауларында катнашу өчен мәжбүри шарт булып тора. Халык тыңлауларында катнашучылар халык тыңлауларының барышына тыкшынырга, аларны өзәргә һәм аларны үткәргүгә комачауларга хокуклы түгел. Ачык тыңлауларда катнашучылар тарафыннан үткәрү тәртибен бозу очрагында рәислек итүче аларны залдан чыгарып жибәрүне таләп итәргә хокуклы.

7. Жәмәгать тыңлаулары нәтижәләре

7.1. Ачык тыңлаулар вакытында беркетмә алып барыла. Халык тыңлауларында катнашучыларның барлык кисәтүләре һәм тэкъдимнәре язма формада секретарьгә бирелә һәм ачык тыңлаулар беркетмәсенә теркәлә.

7.2. Ачык тыңлаулар беркетмәсе рәислек итүче тарафыннан имзалана һәм район Советы, район Башлыгы материалларында саклана.

7.3. Ачык тыңлаулар нәтижәләре буенча тэкъдимнәр, резолюцияләр рәвешендә йомгаклау документлары кабул ителергә мөмкин. Тыңлауларда рәислек итүче тыңлауларда катнашучылар арасында тыңлауларга чыгарылган кайбер мәсьәләләр буенча тавыш бирүне үткәрү кирәклеген турында Карар кабул итәргә хокуклы.

7.4. Халык тыңлаулары тәмамланганнан соң 5 көннән дә соңга калмыйча Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиешле нәтижә мәжбүри йомгаклау документлары булып тора.

Йомгаклау документлары жирле үзидарә органнары өчен тэкъдим рәвешендә бирелә.

7.5. Халык алдында тыңлаулар нәтижәләре буенча халык тыңлаулары беркетмәләре, йомгаклау документлары булганда муниципаль хокукый акт проектын карау гамәлгә ашырыла.

7.6. Халык тыңлауларында фикер алышкан муниципаль хокукый акт Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

8. Югары Ослан муниципаль районы бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турында отчет буенча жәмәгать тыңлауларын үткәрү үзенчәлекләре

8.1. Район бюджеты проекты һәм аның үтәлеше турындагы хисап буенча халык алдында тыңлаулар район Башлыгы тарафыннан билгеләнә.

8.2. Ачык тыңлауларга кертелгән район бюджеты проекты Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында финанс елының 10 ноябреннән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

8.3. Бюджет проекты урнаштырганнан соң 5 көннән дә соңга калмыйча район Башлыгы ачык тыңлаулар үткәрү турында Карар кабул итә. Халык алдында тыңлаулар районның рәсми сайтында район бюджеты проекты урнаштырганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә.

8.4. Ачык тыңлауларга кертелгән халык тыңлаулары нәтижэләре буенча бюджет проекты эшкәртелә һәм рәсми рәвештә финанс елының 24 ноябреннән дә соңга калмыйча бастырыла.

8.5. Бюджет үтәлеше турындагы хисап проекты район Башкарма комитетының рәсми сайтында урнаштырыла.

8.6. Бюджет үтәлеше турындагы хисап проекты рәсми сайтында урнаштырганнан соң 5 көннән дә соңга калмыйча район Башлыгы халык тыңлаулары үткәрү турында Карар кабул итә.

8.7. Халык алдында тыңлаулар 10 көннән дә соңга калмыйча һәм район бюджеты үтәлеше турындагы хисап проекты урнаштырганнан соң 15 көннән дә соңга калмыйча үткәрелә.

Халык тыңлаулары нәтижэләре буенча бюджет үтәлеше турындагы хисап проекты эшкәртелә һәм район Советына жиберелә.

8.8. Халык тыңлауларының тәкъдимнәре, ачык тыңлаулар беркетмәсе, шулай ук ачык тыңлаулар нәтижэләре буенча бәяләмә район Советына бер үк вакытта бюджет проекты (аның үтәлеше турындагы хисап) белән жиберелә.

Югары Ослан муниципаль районында
жәмәгать тыңлауларын оештыру һәм
үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә
Кушымта

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ПОДПИСКАСЫ

" _____ "

проект(лар) буенча ачык тыңлаулар.

Без, түбәндә кул куючылар, тәкъдим ителгән проектлар буенча ачык тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз

№	Фамилия, исем, атасы исеме	Туган көне	Яшәү урыны адресы (индекс күрсәтеп)	Паспорт, яки аны алыштыручы документ сериясе, номеры	Имза һәм аны кертү датасы <*>
1					
2					

Подписка кәгазен раслыйм:

(имзаны жыйган затның Ф.И.О., яшәү урыны адресы, паспорт, яки аны алыштыручы документ сериясе, номеры, аны бирү вакыты һәм урыны,

аның имзасы һәм аны кертү датасы)

<*> инициативалы төркемнең һәр әгъзасы үзе куя

Әгәр халык тыңлауларына тәкъдим ителә торган муниципаль хокукый акт субъект тарафыннан тиешле жирле үзидарә органына билгеләнгән тәртиптә кертелмәгән булса;

Башка нигезләр буенча, баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп;

Жәмәгать тыңлауларын билгеләүдән баш тарту суд тәртибендә шикаят бирелергә мөмкин.